

AVRUPA BİRLİĞİ TEMSİLCİLİĞİ • BRÜKSEL

2012 / 37

BRÜKSEL'DE BİR HAFTA

15 Ekim 2012

BU SAYIDA:

**AB – TÜRKİYE
GENİŞLEME POLİTİKASI
AB - JAPONYA
AB KURUMLARI**

TUSIAD BUSINESS EUROPE ÜYESİDİR

AVRUPA İŞDÜNYASI KONFEDERASYONU

İSTANBUL	tusiad@tusiad.org
ANKARA	ankoffice@tusiad.org
BRUSSELS	bxloffice@tusiad.org
BERLIN	berlinoffice@tusiad.org
PARIS	parisoffice@tusiad.org
BEIJING	tusiad.china@tusiad.org
WASHINGTON DC	usoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

13, AVENUE DES GAULOIS B-1040 BRUXELLES T: +32 2 736 4047

HAZIRLAYANLAR : Dilek İştar Ateş – Gamze Erdem Türkelli

AB – Türkiye

- AB Komisyonu Ekim 2011 – Eylül 2012 dönemini kapsayan ilerleme raporunu açıkladı. İlerleme raporunda öncelikle AB Konseyi'nin girişimiyle Aralık 2011'de başlatılan "Pozitif Gündem" yer buluyor. Pozitif Gündem'in AB ve Türkiye açısından öncelikli alanlarda kurulacak işbirliği ile üyelik müzakerelerine destek vermek amacıyla oluşturulduğu, bu kapsamda sekiz çalışma grubu kurulduğu, bunların altısının da ilk toplantılarını gerçekleştirdiği belirtiliyor. Türkiye'ye vize serbestisi sağlanması için gerçekleştirilecek aşamalı çalışmanın kapsamında geri kabul anlaşmasının Haziran ayında paraflandığı, sürecin başlaması için bu anlaşmanın imzalanması gerektiği ifade ediliyor.

Türkiye'nin bir enerji tedarikinde önemli bir geçiş noktası olması ve AB ile ortak çıkarları bulunmasından hareketle AB ve Türkiye'nin bu alandaki işbirliklerini güçlendirme kararı aldıklarına işaret ediliyor.

Raporun devamında AB ve Türkiye arasındaki genişletilmiş siyasi diyalogun sürdüğü, bu kapsamda Mart ve Haziran aylarında bakanlar düzeyinde toplantılar gerçekleştirildiği belirtiliyor. Türkiye'nin Kopenhag siyasi kriterlerini karşılama yolunda attığı adımların değerlendirildiği bu toplantılarda dış politika önceliklerinin de ele alındığı, bölgesinde önemli bir güç haline gelen Türkiye'nin Suriye konusunda ön plana çıktığı, seksen binden fazla Suriyeliye barınma imkânı sağladığı belirtiliyor. Üyelik müzakereleri süreci ile ilgili olarak raporda yer alan ifadelerden bazıları aşağıdaki şekildedir:

Olumlu Değerlendirmeler:

- Anayasa Uzlaşma Komisyonu kurulmuştur.
- Yasama alanında uzmanlığın artırılması için Parlamento Yasama Akademisi kurulması önerisi kabul edilmiştir.
- Cumhurbaşkanı tutuklu gazeteciler ile ilgili endişelerini dile getirmiş ve yeni bir anayasa yapılması gerektiğini vurgulayıcı açıklamalar yapmıştır.

- Cumhurbaşkanı'nın görev süresi ile ilgili belirsizlik ortadan kalkmıştır.
- Sivil idarenin güvenlik güçleri üzerindeki yetkileri artmıştır.
- Ordu mensupları tarafından liselerde Milli Güvenlik dersi verilmesi uygulamadan kaldırılmıştır.
- Avrupa Konseyi Kadına karşı ve Aile içi Şiddeti Önleme ve Mücadele Sözleşmesi TBMM'de 14 Mart 2012'de kabul edilmiştir.
- Şartlı tahliyeler ve denetimli serbestlik uygulamaları artmıştır.
- Üçüncü Reform Paketi ile yazılı çalışmaların basımdan önce toplatılması yasaklanmış ve ceza soruşturmalarının basında yer almasıyla ilgili kısıtlamalar azaltılmıştır.
- 2012-2013 yılı için MEB tarafından hazırlanan din bilgisi kitaplarında Alevi inancıyla ilgili bilgiler yer almıştır.
- Kadına karşı Şiddetle Mücadele Eylem Planı (2012-2015) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından kabul edilmiştir.
- Çocukların okul öncesi eğitime katılımı bir önceki yıla göre %1; öğretmen sayısı ise %15 artmıştır.
- YÖK, Tunceli Üniversitesi'nde Zaza ve Kurmanci Kürtçesi'nin de yer aldığı bir Doğu Dilleri ve Edebiyatı bölümü kurulmasına izin vermiştir.
- MEB ilkokullarda uygulanacak yeni müfredatta okullara en az 10 öğrencinin başvurusu durumunda Kürtçe ya da Çerkezce gibi dil ve lehçelerde ders açma zorunluluğu getirmiştir.
- Tarihi Roman mahallesi Sulukule'de gerçekleştirilen kentsel dönüşüm projesi İstanbul'da bir idari mahkeme tarafından iptal edilmiştir. Dava Danıştay'da devam etmektedir.
- Hükümetin açıkladığı teşvik paketi ile en az kalkınmış bölgelerde yatırımın artırılması ve bölgesel farkların azaltılması amaçlanmıştır.
- Şemdinli davası sona ermiş, her üç sanığa da 40 yıla yakın cezalar verilmiştir.

- Türkiye Suriye'den kaçan 80 bine yakın sığınmacıya dört farklı ildeki kamplarda ev sahipliği yapmaktadır.
- Ekonomi 2011'de %8,5 büyümüştür.
- Devlet bankalarının sektördeki payı 2010'daki %30'luk düzeyden 2011'de %26'ya inmiştir.
- Şubat 2012'de başlatılan uygulamalar ile geniş bant erişim ve sabit telefon piyasasında alternatifler artmaya başlamıştır.
- Ağ bağlantıları sektöründe serbestleşme hız kazanmıştır.

Yapılan Eleştiriler:

- Yargılama öncesi tutukluluk sürelerinin uzunluğu ve aşırı uzunluktaki iddianameler endişe verici olmaya devam etmiştir.
- Anayasa Uzlaşma Komisyonu'na aktarılan görüşler kamuoyu ile saydam bir şekilde paylaşılmamaktadır.
- Siyasi reformlar ve parlamentonun asli görevlerini yürütme çabaları siyasi partiler arası diyalog ve uzlaşma eksikliği nedeniyle kesintiye uğramıştır.
- Avrupa Konseyi üyeleri arasında en yüksek olan %10 seçim barajı değiştirilmemiştir.
- Siyasi partilerin kapatılmasıyla ilgili kurallar ve süreç Avrupa standartlarına getirilmemiştir.
- Kamu harcamalarının TBMM adına Sayıştay tarafından denetlenmesinde hiçbir aşama kaydedilmemiştir.
- Hükümet üyeleri medya ve sivil toplum tarafından yöneltilen eleştirilere sert bir yaklaşımla cevap vermiş, birçok olayı da yargıya taşımıştır.
- Yerel yönetimlere daha fazla yetki verilmesi konusunda ilerleme kaydedilmemiştir.
- AB müktesebatı ve uluslararası standartlara uygun kurulmuş olan bağımsız kurumların faaliyetleri Ağustos 2011'de kabul edilen KHK nedeniyle kendi alanlarıyla ilgili bakanlıkların denetimi altına alınmış ve bu kurumların bağımsızlıklarına gölge düşmüştür.
- Sivil toplum ve diğer ilgili gruplara danışmaksızın yasa taslağı hazırlama ve kabul etme konusunda artan bir eğilim mevcuttur.
- Milli İstihbarat Teşkilatı yasasında yapılan değişiklik ile Başbakan'ın özel görevle görevlendirdiği MİT ve kamu personeli hakkında soruşturma açılması Başbakan'ın iznine tabi hale getirilmesi bazı kamu personelinin dokunulmazlığına sahip olmasını sağlar hale gelmiştir.
- Siyasi partilerin denetimi yeterli değildir. Seçim kampanyalarının ve bağımsız adayların finansmanı saydamlaştırılmamıştır.
- Türkiye Bağımsız İnsan Hakları Kurumu'nun kurulması için yasa TBMM'de Haziran ayında kabul edilmiş ancak, kurumun bağımsızlık ve işleyişi özerklik açısından BM Paris İlkeleri'ne uymamaktadır.
- Güvenlik güçleri tarafından orantısız güç kullanımı ve ateşi silahla ölüme yol açma gibi olaylar devam etmiştir.
- Türkiye'de kayıp kişiler, toplu mezarların açılması ya da yargısız infaz olaylarının araştırılması için bir yaklaşım bulunmamaktadır.
- Basın özgürlüğü uygulamada daha da kısıtlı hale gelmiştir.
- Gazeteci, basın çalışanı ve dağıtımçıların tutuklanması yönünde artan eğilim kaygıları artırmaktadır.
- Türk basın-yayın organlarında geniş kapsamda oto sansür uygulanmaktadır.
- Heybeliada Rum Ortodoks Ruhban Okulu halen kapalıdır.
- 2009'da gerçekleştirilen Alevi Açılımı somut adımlarla desteklenmemiştir.
- Türkiye Avrupa Konseyi'nde vicdani ret hakkını tanımayan tek ülkedir.
- Kürtaj ile ilgili benzer tartışmalarda hükümet tarafından yapılan açıklamalar uygulama alanında da kadın haklarına saygının artırılması gerektiğini göstermiştir.
- Kadınların iş gücüne katılımı düşüktür.

- Engelli kişiler için pozitif ayrımcılık yapılması olanağı somut tedbirlere yansımamıştır.
- Lezbiyen, gey, biseksüel ve transcinsiyet (LGBT) bireyler halen ayrımcılık, tehdit ve şiddete maruz kalmaktadır.
- Grevlerle ilgili yasa değişiklikleri Türkiye'nin AB ve ILO standartlarından iyice uzaklaşmasına sebep olmaktadır.
- Uludere'de 34 sivilin TSK tarafından öldürülmesi ile ilgili olarak devam eden yargı ve idari süreçlerin şeffaflığı ve etkinliğine ilişkin soru işaretleri mevcuttur.
- Türkiye Ek Protokol'den doğan yükümlülüklerini yerine getirmemektedir.
- Türkiye, G.Kıbrıs Rum Yönetimi ile ikili ilişkilerini normalleştirmemiştir. Ayrıca AB Dönem Başkanlığı'nı üstlenen bu yönetim tarafından düzenlenecek toplantılara katılmayacağını bildirmiştir.
- Kayıt dışı istihdam büyük bir sorun olmaya devam etmektedir.
- Enflasyon oranı 2010'daki %6,4'lük seviyeden 2011'de %10,5'e çıkmıştır.
- Özelleştirmeden elde edilen gelirler 2010'daki 2,2 milyar €'dan 2011'de 971 milyon €'ya düşmüştür.
- İşyeri kurma süreci maliyetli olmaya devam etmektedir. Alınan bazı ücretlerin gerekçesi açıkça belirtilmemektedir.
- Uzlaşmazlıkların mahkeme dışında çözülmesi mekanizması yeterince kullanılmamaktadır.
- Yüksek öğrenime katılım uluslararası standartlara göre düşük seviyededir.
- Kamu ihaleleri kanunu AB müktesebatı ile uyumlu hale getirilmemiştir. [İnternet bağlantısı için](#)

Genişleme Politikası

- AB Komisyonu 2012 yılı genişleme paketini yayımladı. Komisyon Makedonya ile AB arasında tam üyelik müzakerelerine başlanması yönünde

dördüncü defa tavsiye kararı almış oldu. Komisyon ayrıca büyük önem taşıyan reformların tamamlanması halinde Arnavutluk'a da resmen aday ülke statüsünün verilmesini ve Kosova ile İstikrar ve Ortaklık Anlaşması müzakere edilmesini öneriyor. Genişleme politikası kapsamında yer alan ülkeler ile ilgili değerlendirmeler aşağıda yer almaktadır:

Arnavutluk: AB ile bütünleşme sürecinde ulusal eylem planı tüm tarafların katılımıyla gözden geçirilmiş ve Kopernik kriterlerinin karşılanmasında ilerleme sağlanmıştır. Siyasi partiler arası diyalog gelişmiştir, Ombudsman ataması yapılmıştır, seçim yasaları gözden geçirilmiştir. Kamu idaresi reformu ve gözaltındakilerin durumu konusunda gelişme sağlanmıştır. Aile içi şiddete verilen cezalar ağırlaştırılmıştır. Yolsuzlukla mücadelede aşama kaydedilmiştir.

Arnavutluk yargının bağımsızlığı, etkinliği ve güvenilirliği alanında reform çabalarını hızlandırmalı, örgütlü suçlarla mücadeleye ağırlık vermeli, Romanlar ve diğer azınlıkların haklarını güçlendirmelidir.

Bosna Hersek: Siyasi kriterlerin karşılanmasında kaydedilen ilerleme yetersizdir. Kurumların yapısı, işleyişi ve eşgüdümü gelişmemiştir, ülkenin geleceği, yönü ve yönetimi ile ilgili olarak uzlaşma bulunmamaktadır. Yönetim seviyesinde AB ile ilgili konuların takibinde eşgüdüm sağlanmalıdır.

AB'ye üyelik sürecini etkin kılmak için Haziran'da sistemli bir diyalog yapısı oluşturulmuştur ancak, ilk aşama için koyulmuş olan hedef gerçekleştirilememiştir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Sejdic-Finci davası ile ilgili kararı gecikmeden uygulamaya konulmalıdır. Müktesebata uygun bir devlet yardımları konseyi kurulmalı ve devlet yardımları dökümü yapılmalıdır. Kamu idaresinde kurumlar arası iletişim kopuktur, kamu idaresi reformu siyasi irade tarafından yeterince desteklenmemektedir.

Hırvatistan: AB'ye katılım yönünde ilerlemeler devam etmiştir. Katılım öncesi son değerlendirme raporu 2013 ilkbahar aylarında yayımlanacaktır.

Makedonya: AB Komisyonu ile ülke arasında oluşturulan diyalog sistemi olumlu sonuçlar vermekte ve reformların hızlanmasını sağlamaktadır. Seçim yasası, ifade özgürlüğü yasaları ile ilgili ilerleme mevcuttur. Sivil toplum-hükümet arası diyalog güçlendirilmelidir. Ülkenin ismiyle ilgili anlaşmazlıkların çözüm süreci sürdürülmelidir.

İzlanda: Güçlü kurumları ile işleyen bir demokrasidir ve siyasi kriterleri tümüyle karşılamaktadır; işleyen piyasa ekonomisi statüsündedir. AB'ye katılım kamuoyunda tartışılmaya devam edilmekle birlikte üyelik hazırlıkları ileri düzeydedir. Ülke ekonomisi beklenenin üzerinde bir hız ile toparlanmaktadır. IMF'den ve kuzey ülkelerinden alınan borcun yarısından fazlası zamanından önce geri ödenmiştir. İşsizlik yüksek (%7) düzeyde devam etmektedir. Mali sektör istikrara kavuşmuş durumdadır ancak, bankaların aktif kalitesi ile ilgili belirsizlikler devam etmektedir. Müzakere başlıklarından 18'i açılmış ve 10'unun geçici kapaması yapılmıştır.

Kosova: İstikrar ve ortaklık anlaşması müzakere etmeye hazır durumdadır. hukukun üstünlüğü, kamu idaresi reformu, azınlık haklarının korunması, sanayi ve ticaret bakanlığının yeniden yapılandırılması alanlarında beklenen aşamaların kaydedilmesi halinde AB Komisyonu müzakere çerçevesini hazırlayacaktır.

Karadağ: Müzakerelere aşlanması sonrasında bu ülke ile ilgili ilk ilerleme raporudur. İşleyen piyasa ekonomisi kriterini karşılama yönünde ilerleme sağlanmıştır, müzakere başlıkları kapsamında yasaların müktesebata uyumunun taranması süreci başlamıştır; bu sürecin 2013 yaz aylarında tamamlanması öngörülmektedir. Anayasa ve kamu yönetimi reformları ilerlemiştir. Karadağ bölgede yapıcı rol oynamaya devam etmektedir. Bankacılık sektörü krizin etkilerini atlatma çabalarını

sürdürmüştür. Mevduatlarda artış gözlenmektedir. Yasal alanda ise kamu mal alımları, ulaşım politikası, istatistik, bilim ve araştırma alanlarında olumlu gelişmeler mevcuttur.

Sırbistan: Reformların hızlandırılmasına ve görünürlüğüne artırılmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Sırbistan ve Kosova arasındaki ilişkilerin normalleştirilmesi sürecinde ilerleme sağlanmalıdır. Yasama sürecinde yavaşlama olmasına karşın birçok alanda reformların uygulanması ile ilgili ilerlemeler sağlanmıştır. Hukukun üstünlüğü konusuna özellikle önem verilmelidir. Romanlar gibi sosyal ve ekonomik açıdan güçsüz grupların toplumla bütünleştirilmesine özel önem verilmelidir. Yolsuzlukla mücadele ve ifade özgürlüğü alanlarında ilerleme sağlanmalıdır. [Internet bağlantısı için](#)

AB - Japonya

- Avrupa Parlamentosu Uluslararası Ticaret Komitesi AB'nin Japonya ile serbest ticaret anlaşması müzakerelerine başlaması yönünde öneride bulundu. Bulgar milletvekili Metin Kazak tarafından hazırlanan ve komitede yapılan oylamada kabul edilen raporda Japonya ile AB arasında imzalanacak kapsamlı bir ekonomi ortaklığı ve serbest ticaret anlaşmasının AB'nin büyümesi ve istihdam artışına olumlu katkıda bulunacağı belirtiliyor. Raporda otomotiv ve tıbbi cihazlar sektörleri ve başta olmak üzere AB açısından önemli sektörlerde Japonya'nın tarife dışı engelleri ortadan kaldırma yönünde izleyeceği ilerlemelerin de yakından takip edilmesi ve Japonya'nın beklenen taahhütleri yerine getirmemesi halinde müzakerelerin askıya alınması öneriliyor. Avrupa Parlamentosu Uluslararası Ticaret Komitesi tarafından kabul edilen raporun hukuki bir bağlayıcılığı bulunmuyor.

AB ve Japonya arasındaki ticaretin iki taraf arasında yapılacak bir serbest ticaret anlaşması yardımı ile çok daha artması ve böylece özellikle AB'de ekonomik büyüme ve istihdam artışının gerçekleşmesine olanak sağlaması mümkün

olabilecek. 2011 rakamlarına göre AB-Japonya arasındaki ticaretin hacmi 116,4 milyar €. İmzalanacak bir anlaşmanın aradaki ticareti %71 artırması bekleniyor. Ancak AB iş dünyası açısından en önemli noktayı Japonya'nın halihazırda da uygulamakta olduğu tarife dışı engelleri ortadan kaldırması oluşturuyor.

Raporda şu noktalar yer alıyor.

- Japonya'nın uygulamakta olduğu tarife dışı engeller yerli sanayi ve iş dünyasına avantajlar sağlamaktadır ve AB iş dünyası açısından gümrük tarifelerinin ortadan kaldırılmasından daha güç nitelikte engeller oluşturmaktadır.
- Avrupa milletvekilleri anlaşma müzakerelerinin ilerleyişini değerlendirebilmek için tarife dışı engellerin ortadan kaldırılması konusunda açık ve ölçümlenebilir hedefler oluşturulmasını istemektedir.
- Elektronik cihazlar ve posta hizmetleri piyasasına erişim demiryolu sektörü ile ilgili kamu mal alımlarındaki sınırlamaların kaldırılması AB açısından büyük önem taşıyor. [İnternet bağlantısı için](#)

AB Kurumları

- 2012 **Nobel Barış Ödülü**, 43'ü örgüt olmak üzere 231 aday arasından Avrupa Birliği'ne verildi. Nobel Barış Ödülü Komitesi Başkanı ve Avrupa Konseyi Başkanı Thorbjorn Jagland, Avrupa Birliği projesinin 60 yıla yakın süredir kıtada demokrasi ve barışın sağlanmasına hizmet verdiğini, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu aday ülkelerde demokrasi ve insan haklarını teşvik etmeye devam ettiğini söyledi. Ödülle ilgili olarak Norveç Nobel Komitesi'nden yapılan açıklamada AB projesinin Avrupa kıtasında hüküm süren savaşı, barışa çevirdiğini söyledi. 1980'lerde Yunanistan, İspanya ve Portekiz AB'ye katılmalarının demokrasi koşulunu sağlamaları ile mümkün olduğu hatırlatılırken, Berlin Duvarı'nın yıkılması sonrasında pek çok Orta ve Doğu Avrupa ülkesinin AB'ye katıldığı ve böylece Avrupa tarihinde yeni bir dönemin başladığı vurgulandı. Doğu ve Batı

arasındaki ayrımın büyük ölçüde sona erdiği; demokrasinin güçlendiği ve etnik temelli pek çok çatışmanın sona erdiği belirtildi. Ayrıca Hırvatistan'ın gelecek yıl üye olacak olması, Karadağ ile müzakereler ve Sırbistan'a adaylık statüsü verilmesi ile birlikte Balkanlarda barış sürecinin güçlendirildiği, Türkiye'de de demokrasi ve insan haklarının AB üyelik süreci reformları sayesinde ilerlediği kaydedildi.

Nobel Barış Ödülü'nü, en son 1999 yılında bir kişi yerine bir örgüt, Sınır Tanımayan Doktorlar örgütü almıştı. Nobel Barış Ödülü, geçtiğimiz yıl üç kadın arasında paylaştırıldı. Ödül, Liberya Cumhurbaşkanı Ellen Johnson-Sirleaf, Liberya'daki savaşı sona erdirmek için mücadele eden aktivistlerden Leymah Gbowee ve Yemen'de demokrasi yanlısı hareketin önde gelen isimlerinden Tevekkül Karman arasında paylaşılmıştı. [İnternet bağlantısı için](#)

BRÜKSEL'DE GELECEK AY

AB Kurumları

- 15 Ekim, Dışişleri Konseyi
- 16 Ekim, Genel İşler Konseyi
- 18-19 Ekim, AB Liderler Zirvesi
- 22-23 Ekim, Tarım ve Balıkçılık Konseyi
- 25 Ekim, Çevre Konseyi
- 25-26 Ekim, Adalet ve İçişleri Konseyi
- 29 Ekim, Ulaştırma, Telekomünikasyon ve Enerji Konseyi

Konferanslar

- 16 Ekim, Europe's industrial future: Keeping pace with the competition, Friends of Europe, www.friendsofeurope.org
- 18 Ekim, Capital Markets for Growth - 2012 ECMI Annual Conference, CEPS, <http://www.ceps.be>

- 18 Ekim, Iraq Energy Outlook: Policy measures for unleashing Iraq's untapped oil and natural gas potential, Friends of Europe, www.friendsofeurope.org
 - 24 Ekim, The future of Long Term Care in Europe: Challenges in the face of ageing populations, CEPS, <http://www.ceps.be>
 - 5 Kasım, The revision of the 'Clinical Trials Directive, EPC, <http://www.epc.eu>
-